
Siim Tammer: Kas tõesti soovime ühiskonda, kus kurjategijad tekivad emotsiooni pealt?

20. september 2024

Planet42 ja Jaak Roosaare tegevus väljaspool finantsjärelevalve perimeetrit on tõstatanud huvitava diskussiooni: kas järelevalveasutused peaksid ilma analüüsita ja pelgalt emotsiooni pealt kedagi süüdi tembeldama või mitte?

Erinevaid arvamusi, hüüatusi ja artikleid lugedes tundub, et seda justkui oodatakse – kohe, kui keegi on saanud investeringuga kõrvetada, peab kuskil olema kurjategija. Samas õigusriik nii ei toimi ja

seda on ka kohtumenetlustest selgelt näha – pigem just keerukad valgekrae kuritegevust puudutavad asjad saavad õigeksmõistva otsuse. Riigi funktsiooni täitvatel asutustel, eelkõige nendel kes rakendavad jõudu, peab olema piisav kogus infot ja toimunud asjakohane analüüs, enne kui võetakse seisukoht – sellest võib sõltuda konkreetse inimese edasine elukäik.

Jah, ma olen kindel, et Planet42 ja Jaak Roosaare tegevust tulebki hinnata ja seda kindlasti ka tehakse. Aga seda ei saa teha sama kiiresti, kui saadakse sündikaatinvestoriks.

Edasi tekib küsimus, et kus olid riigiasutuste silmad, miks enne midagi ei tehtud? Ja see on selgelt küsimus, millist riiki me soovime – kas sellist, kus iga riigi asutus eeldab, et kõik koguaeg rikuvad seadust, jälgitakse kõiki ja kõikjal, või äkki ikkagi mitte? Kui riik tahab kõiki tegevusi jälgida, korrale kutsuda ja ideaalis ka enne rikkumist võimaliku rikkuja kinni panna, siis oleme liikumas hirmutavat teed pidi, kus kaovad paljud vabadused. See tooks kaasa ka vajaduse asutustele täiendava seadusliku mandaadi andmiseks.

Finantsinspektsiooni puhul on täna mandaat tegeleda eelkõige finantsjärelevalve subjektidega – ehk nendega, kellele oleme väljastanud tegevusloa, ning konkreetsete tegevustega, mille osas esitatakse meile taotlus, et saada luba või õigus. Igapäevast ennetust ja harimist teeme me oma artiklite, juhiste ja veebi www.fi.ee ning www.minuraha.ee kaudu.

Tänasest diskussioonist on üks asi puudu – avaliku sõna roll. Kas neid riske, mis kesises majandusolus ilmnevad, ikka kogu „investeerimistuhinas“ välja toodi? Kui sirvida mõne aja taguseid sotsiaalmeedia postitusi või uudiseid, siis uudiskünnist pigem ei ületanudki manitsused või hoiatused investeerimisriskidele. Need tembeldati reeglina innovaatilise ja uuenduslikkuse piduriteks ning investeerimiskeskonda segavaks. Ühiskond ei pruugi seega olla lõpuni valmis aktsepteerima, et investeerimine on risk, lepingud tuleb läbi lugeda, teenused võivad olla keerukad ja puudutada mitmeid erinevaid territooriume maailmas ning erinevaid õiguskeskkondi. Samuti seda, et ilma selgust omamata, ei tohi tänases õigusriigis kedagi tembeldada kurjategijaks enne, kui asjad ei ole lõpuni selged.

Siim Tammer

[Teavita mind, kui sisu muutub](#)